

Wat zijn dit voor vragen?

DE KEUZEN VAN MICHEL SLUYSMANS

Acteur en regisseur **Michel Sluysmans** (42) won een Gouden Kalf voor zijn rol in thrillerserie *The Spectacular*. Toch blijft zijn hart bij het theater liggen. 'Ik herken mezelf erg in de treurige personages van Tsjechov.'

Door **Vincent Kouters** Foto **Ivo van der Bent**

Tragikomiek

Gouden Kalf of Louis d'Or?

'Ik heb een Gouden Kalf gewonnen voor mijn bijrol in *The Spectacular*. Daar ben ik trots op. Het is leuk voor je ego. Maar ik ben sindsdien nog door niemand benaderd met werk, dus van een doorbraak wil ik niet meteen spreken. Het is een kroontje op een momentopname. De Louis d'Or zie ik mezelf de komende jaren niet winnen, omdat ik voorlopig geen grote toneelrollen meer speel.'

'Het is bijzonder om een prijs te krijgen voor een rol met zo weinig tekst. In wezen ben ik de Vledder naast onderzoeker Jeanine Maas (Hadewych Minis). Maar Willem Bosch, die met Pieter Kuijpers de serie heeft geschreven en geregisseerd, had het geweldige idee om mijn rol te modelleren naar Toby Ziegler, een personage uit *The West Wing*. Ziegler heeft een baard, een kaal hoofd, hij praat zacht en hij heeft chagrijn als basisinstelling. Tegelijk is hij heel slim. Ik heb meteen mijn hoofd kaal laten scheren en een baard laten staan. En het werkt: dat zachtaardige chagrijn intrigeert. Er hangt een mysterie rond die man, zonder dat dat in het script naar voren komt.'

Film- of toneelacteur?

'Als publiek zou ik altijd kiezen voor theater. Film en televisie consumeer je: je zapt weg als het je niet bevalt. De schoonheid van het theater is dat het een collectieve ervaring is. Het is live met mensen van vlees en bloed. Het publiek moet moeite doen om er te komen: ze regelen een oppas, moeten hun auto parkeren, ze lopen in principe niet halverwege weg. Acteurs moeten aanwezig zijn, net als een klein leger aan technici dat op het afgesproken moment dingen neerzet en weer wegtrekt. Die hele machinerie zie ik als een ritueel. Het is een daad van liefde, die elke avond

opnieuw wordt uitgevoerd.

'Maar als acteur kies ik toch voor film. Vooral om praktische redenen, het is de minder zware baan. In 2015 werd ik directeur van Toneelgroep Maastricht. In het begin heb ik nog wel grote tournees gespeeld. Dan was ik veertig of vijftig keer van huis, kwam ik om 1 uur 's nachts thuis en moest ik om 9 uur weer op kantoor verschijnen. In deze fase van mijn leven vind ik dat te zwaar worden.'

Werk of familie?

'Ik ben getrouwd en heb twee kinderen, van 2 en 4. Zodra je kinderen wor-

'Godfried Bomans zei: humor is overwonnen droefheid. Dat vind ik mooi'

den geboren, draait je leven niet meer alleen om jou en je werk, maar om het nieuwe leven dat je hebt gecreëerd. Kinderen verdienen het dat familie altijd op eerste plaats staat. Het leven is al lastig genoeg.

'Tegelijk staat mijn leven wel in dienst van de kunsten. Als ik twintig dagen op een set sta om een serie over de IRA te maken, dan ben ik niet bij mijn gezin. Mijn baan leidt ertoe dat ik vaak niet thuis ben en dat mijn vrouw veel dingen moet opvangen. Dat gaat prima, maar daar moet je goed over praten.'

Amerikaanse of Nederlandse tv-series?

'Ik kijk persoonlijk liever een Ameri-

kaanse serie. Dat is een beroepsdeformatie: ik kijk het liefst naar acteurs die ik niet persoonlijk ken. Het vermogen om te bewonderen is dan groter. Bij een Nederlandse serie denk ik vaak: o, daar heb je hem weer. Het kost me moeite om daar doorheen te kijken.

'*The Spectacular* is een serie van internationale allure, en dat zeg ik niet omdat er veel Ierse acteurs in zitten. Kijk gewoon naar het camerawerk, het script, de spanningsopbouw. Het is een vergeten verhaal uit onze vaderlandse geschiedenis. Bovendien geeft de serie antwoord op de vraag: waarom zijn de daders van die IRA-aanslag op de markt in Roermond destijds wel opgepakt, maar toch nooit veroordeeld?'

Limburg of de Randstad?

'Toen ik zes jaar geleden weer terugging naar mijn geboortegrond in Limburg, miste ik Amsterdam erg. Ik had er twintig jaar gestudeerd en gewerkt. Maar dat is minder geworden. Mijn kinderen zijn hier geboren. Mijn oudste dochter praat met een zachte gen een Limburgse tongval en is Limburgser aan het worden dan haar vader zich ooit heeft gevoeld. Ik vind dat ontroerend, dat zij nu rondlopen op de plek waar ik ooit ben weggegaan.'

Thijs Römer of Servé Hermans?

'Met Thijs raakte ik bevriend op de toneelschool in Amsterdam. Na ons afstuderen maakten we voorstellingen bij onze eigen groep Annette Speelt. Ik verdiende de huur bij elkaar als postbode in Amsterdam-Oost. Tussendoor repeteerden we. We deden alles wat in ons opkwam: tragedie, komedie, dans, locatietheater. Na zeven jaar was dat wel klaar en gingen we ieder onze eigen weg.'

'Servé ken ik veel langer dan Thijs, vanaf mijn 15de. Sinds 2015 werken we samen als de artistieke directie

Michel Sluysmans

1979 Geboren in Heerlen
1998-2002 Amsterdamse Toneelschool & Kleinkunstacademie
2002-heden Speelt in films als *O6/O5* (Theo van Gogh), *Matterhorn* (Diederik Ebbinge) en *Riphagen* (Pieter

Kuijpers). Voor de laatste werd hij in 2017 genomineerd voor een Gouden Kalf.
2002-2009 Produceert, regisseert en speelt bij Annette Speelt in Den Haag
2015-heden Artistiek directeur (samen met

Servé Hermans) bij Toneelgroep Maastricht
2021 Gouden Kalf voor *The Spectacular*
 Michel Sluysmans woont met zijn vrouw en twee kinderen in Maastricht.

van Toneelgroep Maastricht. Annette Speelt was apenkooien na school, dit is een serieuze baan in de grotemensenwereld. Het grappige is dat ik in januari weer met Thijs ga werken. Hij speelt een hoofdrol in *Een meeuw*, een stuk dat ik regisseer.'

Anton Tsjechov of Ilja Leonard Pfeijffer?

'Pfeijffer. Hij wordt beter en beter. Zijn beste boek en toneelstuk moet hij nog schrijven, Tsjechov is allang dood. Ik ben wel een groot bewonderaar van Tsjechov, bij hem krijg je geen stukken over koningen, goden of complotten. Hij liet juist gewone mensen zien, mensen die spijt hebben, desillusies, dromen die nooit

uitkomen, die lijden aan het leven. Dat vind ik grappig en ontroerend.

'Maar ik zou een Tsjechovstuk als *De meeuw* nooit integraal willen ensceneren. De taal is gedateerd, het zit vol oninteressante gedoe'tjes en je kunt allerlei rollen schrappen of samenvoegen. En het eindigt met een zelfmoord. Dat is een komma, geen punt. Ik wil weten wat er daarna gebeurt. Wat heeft de zelfmoord van die jongen voor weerslag op al die andere ongelukkige personages? Dat is de vraag die ik aan Ilja heb gesteld. Hij herschrijft *De meeuw* voor ons, inclusief een extra vijfde bedrijf.'

Drama of komedie?

'Godfried Bomans zei: humor is over-

wonnen droefheid. Dat vind ik mooi. Tsjechov schreef in zijn eigen ogen komedies, maar die krijgen toch vaak loodzware ensceneringen, waar alle humor uit is geperst. Dat is een misverstand. Ik vind treurige stukken juist ongelofelijk grappig. Ik kies altijd voor komedie. Maar dan moet er wel een groot verdriet onder liggen. Want lachen om het lachen is volstrekt oninteressant.'

BN'er of anoniem?

'Anoniem! Ik vind het heerlijk. Nu ik een Gouden Kalf heb, merk ik dat dat hier in Maastricht wel wat doet. Maar goddank ben ik 42 jaar anoniem geweest. Een ster zal ik nooit meer worden, daar ben ik te oud voor. Ik

ben ook niet sexy. Toen we 20 waren, zag ik het gebeuren bij Thijs en bij Waldemar Torenstra, die ook bij ons op school zat. En ik zal eerlijk zijn, toen dacht ik wel: kut, waarom zij wel? Maar achteraf ben ik blij dat het anders is gelopen. Je moet sterk in je schoenen staan als je zo snel beroemd wordt. Ik had dat niet aangekund.

'Ik ben zeker tevreden met mijn leven, maar ik herken mezelf ook wel erg in die treurige personages van Tsjechov. Hoe kun je betekenis geven aan een bestaan dat zinloos lijkt? Daar worstel ik mee. En hoe moet ik mijn kinderen het leven uitleggen? Ik heb het ze geschonken, maar wat voor geschenk is dat eigenlijk? Ik

vind dat soort dingen ingewikkeld.

'Wie ik in het diepst van mijn wezen ben, dat weet ik eigenlijk niet. Ik kreeg een glimp te zien, toen ik *The Spectacular* keek. Ze hadden een bepaalde take van mij gebruikt en toen zag ik opeens een blik in die ogen en dacht ik: jeetje, dat ben ik. Ik zag iemand die het goed voorheeft met de wereld en met de mensen. Iemand die erg gesloten is, maar die je ziet ontdooien gedurende de serie. Ook heeft hij gevoel voor humor en een goede timing. Dat is best iemand op wie ik wil lijken.'

The Spectacular is vanaf 23/12 te zien op NPO Plus en vanaf 2/1 op NPO 3 en NPO Start.